

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

18/2218-6

7. september 2018

Avgjørelse av klage på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 6 i 2018-2019

Klima- og miljødepartementet viser til klage fra Naturvernforbundet 16. juni 2018 over rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak 24. mai 2018 om kvote for lisensfelling av jerv i 2018-2019.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak om lisensfelling av jerv med en totalkvote på 21 jerv. Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på at det årlig er tap av sau til jerv i regionen. Foreløpige tall for 2018 viser et antall ynglinger av jerv som ligger over bestandsmålet for regionen, mens antall ynglinger i 2016-2017 omtrent har ligget på bestandsmålet for regionen. Departementet finner ikke at det er andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for lisensjakt på jerv. Videre vil departementet påpeke at rovviltnemnda i fremtidige vedtak må være tydelige på hva den totale kvoten er og at det må settes klare kriterier for hvordan reservekvoten skal forvaltes. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Saksgang

Rovviltnemnda i region 6 vedtok 24. mai 2018 kvote for lisensfelling av jerv i 2018-2019. Vedtaket ble påklaget av Naturvernforbundet 16. juni 2018. Rovviltnemnda i region 6 opprettholdt 4. juli 2018 sitt tidligere vedtak. Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding 27. august 2018.

Klagers anførsler

Klager mener det ikke skal fastsettes kvote for forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal fylke, inkludert Øvre Sunndal som ble tatt ut av forvaltningsplanen som forvaltningsområde for jerv ved siste revisjon. Kvoten for prioritert beiteområde i samme fylke bør settes til 3 jerver. De viser til at det på klagetidspunktet var registrert 16 ynglinger i region 6, av disse 3 i Møre og Romsdal. Siden 2011 har det kun i ett år blitt påvist 3 ynglinger innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal, og det er viktig at det ikke jaktes

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltnings-
avdelingen

Saksbehandler
Torkel Ramberg
22 24 58 50

jerv innenfor forvaltningsområdet før en ligger over målet om årlige ynglinger innenfor forvaltningsområdet. Grensene mellom forvaltningsområder og beiteprioriterte områder er dårlig plassert i Møre og Romsdal, noe som betyr at jerven naturlig vil krysse grensene. Dette ble ytterligere forverret med å ta ut Øvre Sunndal fra forvaltningsområdet. Den sørvestlige delbestanden av jerv har spesielle genetiske uttrykk som bør hensyntas spesielt. Migrasjon fra øst er som regel ikke stor nok for å kompensere for uttak. Videre mener de det ikke er grunnlag for å bruke reservekvoten innenfor jerveprioritert område i Møre og Romsdal.

Rovviltnemndas vurdering

Rovviltnemnda i region 6 fattet 24. mai 2018 følgende vedtak:

*"Med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. rovviltforskriftens § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge følgende vedtak om lisensfelling av jerv innenfor region 6 i 2018/2019:
Kvoten settes til totalt 16 jerver.*

Det kan totalt felles inntil 8 jervtisper i regionen, hvorav maksimalt 3 tisper innenfor forvaltningsområdet for jerv slik det er definert i forvaltningsplan vedtatt 22.3.2018. Det settes en reservekvote på 5 dyr (3 kan være tisper). Restkvote skal tas ut av miljøforvaltningen så langt det lar seg gjøre i henhold til rovviltforlikets punkt 2.2.4 og 2.2.5.

Nærmere kvote- og områdeavgrensning følger av dette vedtaket. Lisensfellingene iverksettes for å forhindre fremtidige skader på bufe. Lisensfellingsperioden er fra og med 10. september 2018 til og med 15. februar 2019.

Fordeling mellom lisensfellingsområdene er som følger:

1. Forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal:

Ingen kvote.

2. Prioriterte beiteområder i Møre og Romsdal:

Her tillates en kvote på 3 jerver

inntil ett dyr kan felles innenfor området som har endret forvaltningsregime etter vedtak 22.3.2018 - Øvre Sunndal.

3. Prioriterte beiteområder i Trøndelag:

Her tillates en kvote på 8 jerver

inntil ett dyr kan felles innenfor området som har endret forvaltningsregime etter vedtak 22.3.2018 – Forollhogna

I perioden fra 10. september 2018 til og med 15. januar 2019 deles området inn i to delområder, med følgende fordeling av kvoten:

3A: *områdene nord for Trondheimsfjorden og E14 – 4 jerver*

3B: *områdene sør for Trondheimsfjorden og E14 – 4 jerver*

Fra og med 16. januar 2019 slås delområdene sammen til ett kvoteområde, og eventuell gjenværende kvote kan da jaktes på i hele området.

4. Forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag:

Her tillates en kvote på 5 jerver (hvorav maksimalt 3 tisper).

I perioden fra 10. september 2018 til og med 15. januar 2019 deles området inn i tre delområder, med følgende fordeling av kvoten:

4A: *Områdene nord for RV74 – 1 jerv*

4B: Områdene mellom RV74 og E14 – 3 jerv

4C: Områdene sør for E14 – 1 jerv

Fra og med 16. januar 2019 slås delområdene sammen til ett kvoteområde, og eventuell gjenværende kvote kan da jaktes på i hele forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag.

I tråd med forvaltningsplanen for rovdyr i region 6 Midt-Norge som sier at rovviltnemnda legger ved et program for ekstraordinære uttak av jerv samtidig som at kvote blir vedtatt ber Rovviltnemnda om at Miljødirektoratet i tråd med rovviltforlikets punkt 2.2.4 og 2.2.5 prioriterer ekstraordinære uttak i følgende områder vinteren 2018/19.

Trøndelag: Prioriterte beiteområder, med skader av jerv.

Møre og Romsdal: Prioriterte beiteområder, med skader av jerv.

Med bakgrunn i utviklingen av skadesituasjonen under beitesesongen 2018 vil nemnda komme tilbake med ytterligere anbefalinger ovenfor Miljødirektoratet i løpet av lisensfelleringsperioden 2018/19."

I innstillingen til nemnda er det vist til tap av sau til jerv i 2016 og 2017. I 2017 ble det registrert 126 sau og lam dokumentert eller antatt drept av jerv i region 6. Tilsvarende tall for 2016 var 96 i hele regionen. Det er også redegjort for bestandsdata og bestandsutvikling for jerv i regionen samt lovgrunnlaget for å vedta lisensfelleringskvote.

I sin vurdering av klagen har nemnda blant annet uttalt følgende:

"Det har etter vedtakstidspunktet kommet informasjon om ytterligere fem dokumenterte eller antatte ynglinger av jerv i region 6, i 2018. De foreløpige tallene for ynglende jerv i regionen er per 2. juli 2018, 16 ynglinger som fordeler seg som følger;

Møre og Romsdal: 3 ynglinger i Nordal, Sunndal og Surnadal kommuner.

Trøndelag: 13 ynglinger i Snåsa (3), Oppdal (2), Verdal (2), Tydal, Lierne, Høylandet, Grong, Stjørdal, og Holtålen kommuner.

Målet for region 6, er 10 ynglinger av jerv. Det er registrert i alt 11 ynglinger innenfor forvaltningsområdene for jerv i region 6, 10 i Trøndelag og 1 i Møre og Romsdal. To av de registrerte ynglingene i Møre og Romsdal (Sunndal og Surnadal) og tre i Trøndelag (Oppdal (2) og Høylandet) er lokalisert utenfor forvaltningsområdene for jerv slik det er definert i gjeldende forvaltningsplan for i regionen. Det er etter vedtak fra Miljødirektoratet gjort forsøk på hiuttak av en yngling i region 6 våren 2018, denne i Høylandet kommune der en unge er tatt ut.

Rovviltnemnda kan støtte Naturvernforbundet i at det på grunnlag av de dataene vi har i dag, er større behov for uttak av jerv i Trøndelag enn i Møre og Romsdal, forutsatt at målet er å oppnå bestandsmålet slik det er definert i forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge. Dette la sekretariatet også til grunn i saksframlegget til møtet 24. mai 2018. I motsetning til Naturvernforbundet mener vi at det ikke er kommet ny informasjon som tilsier at vi bør endre innretningen på kvoten som er foreslått av sekretariatet og vedtatt av Rovviltnemnda i region 6.

Kvoten ble foreslått og vedtatt på et tidspunkt der vi ikke hadde fullstendige data på reproduksjonen av jerv sesongen 2018. Slike data får vi først 1. oktober 2018. Dataene som har tilkommet mellom 24. mai og 2. juli 2018, taler etter vår vurdering heller for å vurdere å øke enn å redusere jervekvoten. Det at det er registrert nær dobbelt så mange ynglinger som måltallet tilsier i Trøndelag, tilsier at rovviltnemnda vil søke etter løsninger for at områdene utenfor forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag, skal ha kvote for lisensfelling av jerv, hele den kommende lisensfelleringsperioden. Dette i første rekke ved tildeling av dyr fra reservekvoten, men dersom den viser seg å være utilstrekkelig vil det også være aktuelt å fatte vedtak om tilleggskvote på et senere tidspunkt. I forhold til den sørvest norske bestanden av jerv finner vi grunn til å minne om at de fire ynglingene av jerv i Oppdal (2), Sunndal og Surnadal også må kunne regnes med som del av denne bestanden, dersom en

skal foreta en opptelling av antall ynglinger i området. Og følgelig er det også i 2018 registrert mer enn de 7 som er måltall for området i forvaltningsplanene i region 6 og 3. Men det at fire av de åtte registrerte ynglingene i den sørvest norske delen av bestanden er utenfor forvaltningsområdet gjør at vi støtter Naturvernforbundet i at det med de foreliggende data, ikke er grunnlag for å tildele dyr fra reservekvoten til forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal."

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet sier i sin faglige tilråding blant annet:

"Rovviltnemnda sitt kvotevedtak er i samsvar med Fylkesmannens innstilling, jf. protokoll fra 1. juni 2018, sak 18/18. Fylkesmannen har, i samsvar med rovviltforskriften § 3, benyttet data fra Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt som grunnlag for sin anbefaling. Det vil si at gjennomsnittlig antall ynglinger av jerv i region 6 er omtrent på bestandsmålet 10 ynglinger for perioden 2015 – 2017. Pr nå er det foreløpig påvist 17 ynglinger i region 6 i 2018, men endelig resultat vil først foreligge i oktober. Av 4 foreløpig påviste ynglinger i Møre og Romsdal er 2 innenfor forvaltningsområdet for jerv. Forvaltningsplanen for region 6 har mål om 3 årlige ynglinger i Møre og Romsdal. Siste 10 år (med forbehold om at tallene ikke er endelige for 2018) har det vært 3 ynglinger innenfor jervesonen 2 ganger (se figur). Bortfall av Øvre Sunndal fra jervesonen vil ikke gjøre det lettere å styre jervebestanden inn mot forvaltningsområdet og redusere konflikten gjennom differensiert forvaltning."

Videre sier Miljødirektoratet:

"Nemnda har i utgangspunktet vedtatt en kvote som samsvarer med klagen: 0 jerver innenfor jerveområdet og 3 i beiteprioritert sone i Møre og Romsdal. Unntaket er at det er satt en kvote på 1 jerv i Øvre Sunndal og at nemnda sitt vedtak ikke sier noe om bruken av reservekvoten."

Miljødirektoratet mener kvotevedtaket er noe uklart. Den totale kvoten er 21 jerver, ikke 16, slik det står i første kulepunkt i vedtaket. Videre er det ikke satt vilkår for bruken av reservekvoten på 5 jerver. Slik vi leser vedtaket vil den i prinsippet kunne brukes i de fellingsområdene som først fyller kvoten, eller i forvaltningsområdet i Møre og Romsdal, der det i utgangspunktet ikke er vedtatt kvote. Forvaltningsområder for jerv er de fellingsområdene med lavest kvote, men også der sannsynligheten for felling er størst. Rovviltnemnda sier i sin klagebehandling at behovet for uttak av jerv er større i Trøndelag enn i Møre og Romsdal, og at det vil være viktig å sikre at beiteprioriterte områder i Trøndelag sikres kvote hele sesongen gjennom bruk av reservekvoten, dersom det blir nødvendig. Statistikken viser at det er felt 25 jerver i Møre og Romsdal de siste 8 årene i lisensfellingsperioden, hvorav 3 er felt innenfor jervesonen og endel flere umiddelbart utenfor jervesonen. Erfaringen tilsier dermed at belastningen på jervebestanden i Møre og Romsdal ikke vil bli uforsvarlig stor."

Konklusjon

Miljødirektoratet viser til grundig saksfremstilling fra Fylkesmannen, og mener kvotevedtaket ikke vil være til skade for bestandens overlevelse eller det nasjonale bestandsmålet for regionen. Vi tilrår på den bakgrunn ikke å endre rovviltnemnda sitt vedtak. Miljødirektoratet mener likevel nemnda kan bli tydeligere på hva som er total kvote, samt hvordan reservekvoten på 5 jerver skal forvaltes, jamfør prinsippet om differensiert forvaltning."

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 18 og 77 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 10. Departementet legger, i henhold til nml. § 7, prinsippene i §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige

samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 anses ikke som relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er videre fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Det er fastsatt bestandsmål på 10 ynglinger av jerv i region 6.

I denne saken foreligger det tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i nml. § 9 får mindre betydning. Departementet anser også at kunnskapsgrunlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, og at kravet i nml. § 8 dermed er oppfylt.

Vurdering av vilkåret om at uttaket må avverge skade

Departementet skal ta stilling til om man skal tillate uttak av jerv for å avverge skade på husdyr eller tamrein, jf. nml. § 18 første ledd bokstav b. Som det fremgår av rovviltnemndas vedtak er det de senere årene registrert tap av sau til jerv i regionen. Departementet legger til grunn at det også i 2018-2019 kan oppstå skade av et visst omfang på sau, og at vilkåret i nml §18 første ledd bokstav b er oppfylt.

Vurdering av vilkåret om at formålet ikke må kunne nås på en annen tilfredsstillende måte

I tillegg er det et vilkår om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 annet ledd. I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om arealdifferensiert forvaltning, som er fastsatt bl.a. i rovviltforskriften § 4 og rovviltnemndas regionale forvaltningsplan, veie tungt. Av rovviltforliket 2011 framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr. Departementet mener det ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta lisensfellingskvote for jerv i region 6.

Vurdering av vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Av naturmangfoldloven § 18 andre ledd fremgår det at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. I 2017 ble det registrert 40 jervekull i Norge, og bestanden er i 2017 beregnet til å bestå av 324 voksne individer. Antallet ynglinger i region 6 har i 2016-2017 ligget omtrent på bestandsmålet for regionen på 10.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det statusrapporter og annen vitenskapelig kunnskap som medfører at vi har betydelig kunnskap om den samlede belastningen arten utsettes for. Ut over enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Miljøforvaltningen har derfor god oversikt over de negative påvirkningsfaktorene.

Departementet legger i likhet med Miljødirektoratet til grunn at rovviltnemndas vedtak innebærer en kvote på totalt 21 jerv, inkludert reservekvoten, og med en tisepekvote på 8, hvorav maksimalt 3 innenfor forvaltningsområdet for jerv. Departementet legger videre til grunn at uttak av kvoten ikke vil true bestandens overlevelse eller hindre at man når det nasjonale bestandsmålet for regionen. Videre er departementet enig med direktoratet i at rovviltnemnda i fremtidige vedtak må være tydelige på hva den totale kvoten er og at det settes klare kriterier for hvordan reservekvoten skal forvaltes.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak om lisensfelling av jerv med en totalkvote på 21 jerv. Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på at det årlig er tap av sau til jerv i regionen. Foreløpige tall for 2018 viser ynglinger av jerv over bestandsmålet for regionen, mens det i 2016-2017 omtrent har ligget på bestandsmålet for regionen. Departementet finner ikke at det er andre tilfredsstillende løsninger enn å åpne for lisensjakt på jerv. Videre vil departementet påpeke at rovviltnemnda i fremtidige vedtak må være tydelige på hva den totale kvoten er og at det må settes klare kriterier for hvordan reservekvoten skal forvaltes. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Torkel Ramberg
spesialrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkesmannen i Trøndelag
Miljødirektoratet
Rovviltnemnda i region 6
Fylkesmannen i Trøndelag
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Adresseliste

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal		6630	TINGVOLL
Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag	Sandgata 30	7012	TRONDHEIM